

достатньо велике коло проблем, що потребують вирішення, і як для демократичної, правової держави, де принцип верховенства права та забезпечення основоположних прав людини, є основним у діяльності держави, доступ до інформації, безпосередньо до світової мережі, повинен бути врегульований відповідно на законодавчому рівні з урахуванням міжнародних стандартів.

1. N. Lucchi, "Access to Network Services and Protection of Constitutional Rights: Recognizing the Essential Role of Internet Access for the Freedom of Expression", *Cardozo Journal of International and Comparative Law (JICL)*, Vol. 19, No. 3, 2011. Available at URL: http://www.cjicl.com/uploads/2/9/5/9/2959791/cjicl_19.3_.

2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

3. Як в Україні регулюються Інтернет та цифрові права користувачів? Аналіз законодавства URL: <https://netfreedom.org.ua/jak-v-ukraini-regulujtsia-internet-ta-tsyfrovi-prava-korystuvachiv/>

Дембицька Т.

курсант

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

*Науковий керівник – професор
кафедри кримінального права та
кримінології, д.ю.н., доцент*

Шаблистий В.В.

ОБ'ЄКТИВНА СТОРОНА ЯК ЕЛЕМЕНТ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ

Об'єктивна сторона є однією з основних підсистем складу злочину і формується із низки взаємодіючих елементів, які в своїй сукупності утворюють процес зовнішнього посягання на об'єкт кримінально-правової охорони.

Дослідження впливу на суспільну небезпеку діяння ознак об'єктивної сторони складу злочину дасть змогу з'ясувати і їхню роль під час криміналізації діяння на стадії правотворення, і вплив цих ознак на кваліфікацію діяння, а також на призначення покарання, звільнення від кримінальної відповідальності, звільнення від покарання та його виконання – на стадії правозастосування.

Злочин – це передбачене кримінальним законодавством суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), що посягає на суспільний лад України, політичну та економічну системи, власність, особу, політичні,

трудові, майнові та інші права і свободи громадян, а також інше передбачене кримінальним законом суспільно небезпечне діяння, яке посягає на правопорядок (ч.1 ст.7 КК України) [1].

Але злочин - це не тільки його шкідливі наслідки. Злочин - це взагалі процес певної поведінки людини, який точиться в просторі і часі, за певними обставинами. Злочин містить у собі різноманітні види поведінки людини, а також дію різних сил природи, які людина використовує для своїх потреб, фізичні чи хімічні або інші властивості речовин, знарядь, здібності тварин чи птахів та всі інші можливості для того, щоб досягнути бажаних нею наслідків - змін в оточуючому суспільному середовищі.

Правозастосовна практика постійно стикається із труднощами тлумачення ознак певних місць вчинення протиправних діянь, а також із проблемами розмежування місць вчинення злочину від предмета злочину, обстановки його вчинення тощо. У зв'язку із цим важливого значення набуває розгляд питання про те, чи належить місце вчинення злочину до самостійних ознак об'єктивної сторони складу злочину, оскільки у теорії кримінального права є підходи, які «відмовляють» ознаці «місце вчинення злочину» у самостійності: окремі автори прагнуть підпорядкувати її іншим об'єктивним ознакам складу злочину. Здійснимо короткий огляд того, як змінювались уявлення про аналізовану проблему в теорії кримінального права.

Зрозуміло, що місце, час і обстановка не є ознаками діяння, однак вони – ознаки злочину – поняття більш широкого, ніж поняття діяння та наслідків, що ним заподіюються. Якби місце, час і обстановка вчинення злочину не були самостійними елементами об'єктивної сторони злочину, то вони не могли б фігурувати і в якості ознак об'єктивної сторони складу злочину, оскільки із співвідношення об'єктивної сторони злочину та об'єктивної сторони складу злочину впливає: не кожна об'єктивна ознака злочину належить до ознак його складу, але будь-яка об'єктивна ознака складу злочину є ознакою злочину» [2, с. 31].

Отже, підводячи підсумки, можна констатувати, що ознаки об'єктивної сторони складу злочину враховуються при визначенні ступеня суспільної небезпеки посягання як законодавцем, так і правозастосовними органами.

Обов'язкові ознаки об'єктивної сторони складу злочину впливають лише на наявність суспільної небезпеки та враховуються при кваліфікації посягання. Натомість факультативні ознаки об'єктивної сторони складу злочину й обставини, які знаходяться за межами складу злочину, визначають ступінь суспільної небезпеки та враховуються при індивідуалізації кримінальної відповідальності.

---

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (дата звернення: 08.05.2019 р.).

2. Вакарчук А.С., Стрельцов Є.Л. До питання про поняття, ознаки злочину. *Вісник Академії правових наук*. 1995. № 3. С. 17–25.